

Konwent Powiatów.

Warszawa, czerwiec 2012 r.

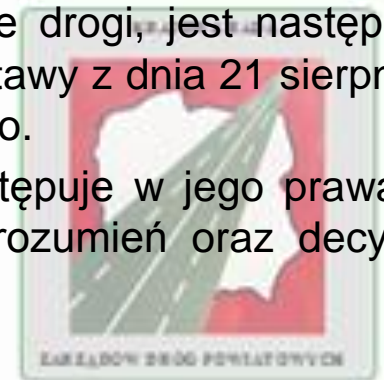
- **czy utworzenie powiatów ma znaczenie dla dróg,**
- **komu służą drogi powiatowe,**
(a może: jak sobie poradzić z samodzielnością powiatów?!)
- **czy powiatom jest potrzebny zarząd dróg.**

USTAWA z dnia 13 października 1998 r.

Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną

- Art. 103.1.** Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, do dnia 31 października 1998 r., wykaz dróg krajowych i wojewódzkich.
- Dotychczasowe drogi gminne oraz lokalne miejskie stają się z dniem 1 stycznia 1999 r. drogami gminnymi.
 - Z dniem 1 stycznia 1999 r. dotychczasowe drogi krajowe i wojewódzkie, nie wymienione w ust. 1, stają się drogami powiatowymi.**
 - Zarząd drogi powiatowej lub wojewódzkiej, który przejął właściwe drogi, jest następcą prawnym dotychczasowego zarządu drogi. Przepis art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (...) stosuje się odpowiednio.
 - Następca prawny dotychczasowego zarządu drogi publicznej wstępuje w jego prawa i obowiązki, w szczególności wynikające z zawartych umów i porozumień oraz decyzji administracyjnych.

Wyrok z dnia 22 lutego 2006 r. Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie OSK 1381/05

Pojęcie drogi określa art. 4 pkt 2 ustawy, który stanowi, że jest to budowla wraz z drogowymi obiektami inżynierskimi, urządzeniami oraz instalacjami, stanowiąca całość techniczno-użytkową, przeznaczona do prowadzenia ruchu drogowego, zlokalizowana w pasie drogowym. Przymiot drogi publicznej przysługuje tylko tej drodze, z której może korzystać każdy podmiot. Droga publiczna jest przeznaczona do prowadzenia po niej ruchu pojazdów, osób lub zwierząt.

(...) skorzystanie przez radę (...) z uprawnienia do zaliczenia drogi do kategorii dróg (...), nie jest uzależnione od spełnienia przez nią warunków technicznych określonych w rozporządzeniu Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych (...) *Te przepisy są przepisami wykonawczymi do prawa budowlanego i mają zastosowanie tylko do budowy drogi publicznej.*

Wyznacznik skuteczności zarządzania drogami.

Zarządcy dróg utożsamiają się z potrzebami środowiska; ośrodki decyzyjne są oceniane przez społeczność na obszarze, w którym dostarczają usługi publiczne. Wyborcy posiadają „narzędzia sprawcze”.

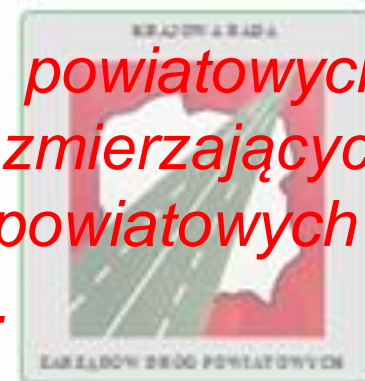

Efekty reformy w odniesieniu do dróg powiatowych.

- W jakim stopniu było by możliwe uzyskanie podobnych środków na drogi, na obszarze każdego z powiatów, przy poprzedniej strukturze zarządzania drogami.
- Czy byłoby realne zorganizowanie w porównywalnej skali procesu inwestycyjnego przy jednoczesnym zapewnieniu sprawnego zarządzania drogami powiatowymi.

Najważniejsze w reformie:

- *Wyzwolenie aktywności samorządów powiatowych, („pazerności”) w poszukiwaniu rozwiązań zmierzających do zatrzymania procesu degradacji dróg powiatowych i zdobywania środków finansowych na ten cel.*

Drogi po 13-tu latach zarządzania przez Powiaty.

Wyhamowane zostało tempo degradacji dróg powiatowych, odczuwalny jest coraz sprawniejszy system zarządzania drogami, a dzięki środkom zewnętrznym zapoczątkowano powolną, lecz zauważalną poprawę stanu technicznego powiatowej infrastruktury drogowej.

Ustawowe narzucenie weryfikacji – konieczność stabilnego finansowania zmian.

Zarządzanie drogami „w górę”: (już było !)

- oddalenie ośrodków decyzyjnych od miejsca dostarczania usług,
- dominowanie zadań „ważnych” nad potrzebami powiatów

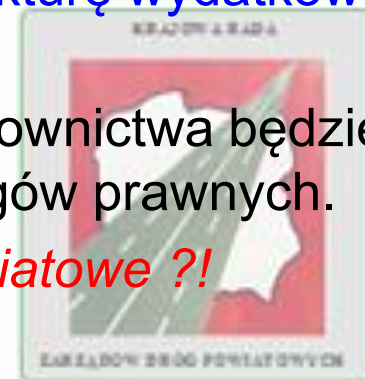
Przeniesienie kompetencji w dół (do gmin):

- poszatkiwanie sieci drogowej,
- bezzasadność tworzenia profesjonalnych zarządów,
- zmniejszenie skuteczności przestrzegania reżimów technologicznych,
- wpływ lokalnych środowisk na zakres stosowania i egzekwowania prawa.

Umiejscowienie potrzeb drogownictwa na tle pozostałych zadań Powiatu.

- Generowanie rozwoju gospodarczego obszaru przez **rozwój dróg powiatowych nie przekłada się na dochody Powiatu** – na wydatkach Powiatu zyskują gminy i budżet Państwa; z tych środowisk formułowana jest krytyka istnienia Powiatów.
- Wpływ **kryzysu finansów** publicznych na zapotrzebowanie dostępu do nowych trendów inwestycyjnych i budowlanych (na **rozwój połączeń drogowych**).
- Czy presja na dostarczanie obsługi komunikacyjnej – przez **istniejące drogi** – na akceptowalnym poziomie uzasadnia **strukturę wydatków** budżetowych.
- Bez inwestycji drogowych Powiat w dziedzinie drogownictwa będzie dostrzegany przez pryzmat tylko egzekutora wymogów prawnych.
- ***Jakie jest uzasadnienie by inwestować w drogi powiatowe ?!***

Zmiana zarządzania drogami przyniesie naprawę finansów publicznych !?

Zmiana poziomu, z którego będą zarządzane drogi *nie zwiększy* w skali globalnej *puli środków na drogownictwo.*

Sugerowanie zmian jest odbierane jako *odwracanie uwagi od faktycznych przyczyn narastających problemów w drogownictwie /finansowaniu samorządów (?)/ i braku koncepcji ich rozwiązania przez organy Państwa.*

Powiaty w 2012 r.

Dotkliwy **niedobór środków finansowych**:

- koniec programowania pomocy Unii Europejskiej na lata 2007 - 2013,
- ograniczenie pomocy rządowej w ramach NPPDL,
- wdrożenie programów oszczędnościowych w finansach publicznych,
- konieczność spłaty kredytów zaciągniętych w latach poprzednich.

dwa lata do wyborów

Warunki zewnętrzne.

- **Rozchwianie cen** ofertowych na rynku wykonawczym - komplikacja przetargów, duża liczba wykonawców każe przewidywać protesty „dla zasady”.
- Korzystniejsza **sytuacja pozostałych zarządców** dróg.
- Utrata **miejsc pracy** w jednostkach wykonawczych, a także potencjalna możliwość cięć zatrudnienia u inwestorów i służb organizujących i nadzorujących procesy budowlane.
- **Rozbudzone** dotychczasowymi efektami **nadzieje** mieszkańców powiatów; **społeczeństwo** – **władze** – **zarządy**.

Czy zmiana poziomu, z którego będą zarządzane drogi przysporzy środków na ich utrzymanie lub wpłynie na sprawność zarządzania ? !

- szacunkowo 115.848 km dróg powiatowych wymaga co najmniej remontu – przyjmując, że wykonanie 1 km nawierzchni o szer. 6 m kosztuje 400 tys. zł – **400.000 zł/km** (w zależności od okresu przetargu), co daje ok. 65 zł/ m²,
- udzielana pomoc w ramach NPPDL: do 2011 r. na 128.304 km dróg powiatowych przeznaczano rocznie 500 mln. zł, tj. **3.900 zł/km** – 0,65 zł/m²;
- w bieżącym roku 100 mln zł tj. **0,13 zł/ m²** ;

Zarządzanie drogami.

***Czy powiatowi jest potrzebny
zarząd dróg ?!***

Ustawa o drogach publicznych.

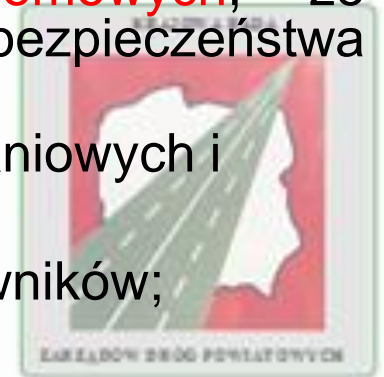
Art. 20. Do zarządcy drogi należy w szczególności:

- 1) opracowywanie projektów planów rozwoju sieci drogowej oraz bieżące informowanie o tych planach organów właściwych do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- 2) opracowywanie projektów planów finansowania budowy, przebudowy, remontu, utrzymania i ochrony dróg oraz drogowych obiektów inżynierskich;
- 3) pełnienie funkcji inwestora;
- 4) utrzymanie nawierzchni drogi, chodników, drogowych obiektów inżynierskich, urządzeń zabezpieczających ruch i innych urządzeń związanych z drogą;
- 5) realizacja zadań w zakresie inżynierii ruchu;
- 6) przygotowanie infrastruktury drogowej dla potrzeb obronnych oraz wykonywanie innych zadań na rzecz obronności kraju;

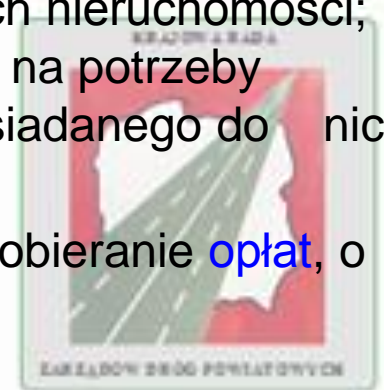
Zadania i kompetencje zarządcy dróg.

- 7) koordynacja robót w pasie drogowym;
- 8) wydawanie zezwoleń na zajęcie pasa drogowego i zjazdu z dróg oraz pobieranie opłat i kar pieniężnych;
- 9) prowadzenie ewidencji dróg, obiektów mostowych, tuneli, przepustów i promów oraz udostępnianie ich na żądanie uprawnionym organom;
- 9a) sporządzanie informacji o drogach publicznych oraz przekazywanie ich Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych i Autostrad;
- 10) przeprowadzanie okresowych kontroli stanu dróg i drogowych obiektów inżynierskich oraz przepraw promowych, ze szczególnym uwzględnieniem ich wpływu na stan bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- 11) wykonywanie robót interwencyjnych, robót utrzymaniowych i zabezpieczających;
- 12) przeciwdziałanie niszczeniu dróg przez ich użytkowników;

Zadania i kompetencje zarządcy dróg.

- 13) przeciwdziałanie niekorzystnym przeobrażeniom środowiska mogącym powstać lub powstającym w następstwie budowy lub utrzymania dróg;
- 14) **wprowadzanie ograniczeń lub zamykanie dróg** i drogowych obiektów inżynierskich dla ruchu oraz wyznaczanie objazdów drogami różnej kategorii, gdy występuje bezpośrednie zagrożenie bezpieczeństwa osób lub mienia;
- 15) dokonywanie okresowych pomiarów ruchu drogowego;
- 16) utrzymywanie zieleni przydrożnej, w tym sadzenie i usuwanie drzew oraz krzewów;
- 17) nabywanie nieruchomości pod pasy drogowe dróg publicznych i gospodarowanie nimi w ramach posiadanego prawa do tych nieruchomości;
- 18) nabywanie nieruchomości innych niż wymienione w pkt 17 na potrzeby zarządzania drogami i gospodarowanie nimi w ramach posiadanego do nich prawa,
- 19) **zarządzanie i utrzymywanie kanałów technologicznych** i pobieranie **opłat**, o których mowa w art. 39 ust. 7 (*nowe zadanie*).

Nowe obowiązki zarządcy dróg.

Art. 20a. Do zarządcy drogi, o którym mowa w art. 19 ust. 2 pkt 1 i 2, **należy** ponadto budowa, przebudowa, remont i utrzymanie:

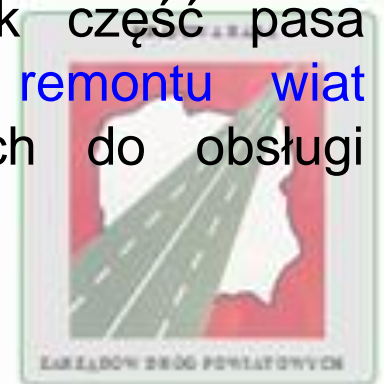
- 1) **parkingów** przeznaczonych dla postoju pojazdów wykonujących przewozy drogowe, wynikającego z konieczności przestrzegania przepisów o czasie prowadzenia pojazdów oraz przepisów o ograniczeniach i zakazach ruchu drogowego;
- 2) **miejsc wykonywania kontroli** ruchu i transportu drogowego, przeznaczonych w szczególności do ważenia pojazdów.

Nowe obowiązki zarządcy dróg.

Art. 20f. Zarządca drogi, o którym mowa w art. 19 ust. 2, jest obowiązany:

- 1) **uwzględniać uchwały rady gminy**, w których dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców wskazane zostaną **wstępne miejsca lokalizacji nowych przystanków** komunikacyjnych; o ostatecznej lokalizacji takiego przystanku decyduje zarządca drogi, uwzględniając charakter drogi oraz warunki bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- 2) **udostępnić nieodpłatnie gminie** na jej wniosek część... pasa drogowego w celu **budowy, przebudowy i remontu wiat przystankowych** lub innych urządzeń służących do obsługi podróżnych.

Warunki skuteczności zarządcy drogi.

Czynniki zewnętrzne:

- narzędzia prawne,
- możliwości finansowe.

Warunki skutecznego wykonywania zadań zarządcy przez zarządy dróg.

W zakresie możliwości powiatu:

- 1) kompetencje,
- 2) **forma prawna** i struktura organizacyjna,
- 3) kadra,
- 4) wyposażenie,
- 5) pozycja w jst.,
- 6) kontakty zewnętrzne,
- 7) **stabilność struktur;**
- 8) **potencjał do realizacji prac (?).**

Wybrane procedury oraz przykłady nieskutecznych rozwiązań prawnych.

Regulacje prawa własności.

*UCHWAŁA składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego
z dnia 26 maja 2006 r. sygn. akt II CZP 19106.*

Przepis ustawy, ani jej wykładnia prawna m.in. wg wojewodów nie przesądzają wprost o prawie własności gruntów pod drogami i domagają się od powiatów:

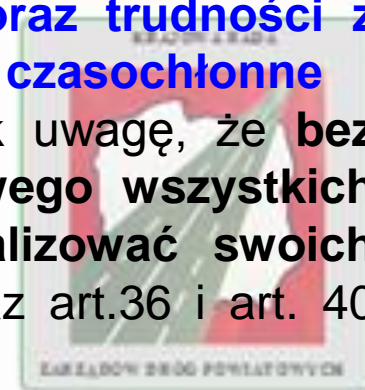
- wystąpienia z wnioskiem o **decyzję** potwierdzającą nabycie prawa własności gruntu – **procedury !!!**,
- **wykazanie się dowodami** na faktyczne władanie – czy fakt istnienia byłej drogi wojewódzkiej nie wystarcza by uznać, że były wykonywane czynności dot. jej utrzymania – **co robił jej poprzedni rządowy zarządca?**

Art. 73 – „zrid”; nie można wypłacić odszkodowania za grunty, które już stały się własnością powiatu.

Zarządzanie pasem drogowym – ocena NIK.

- Najwyższa Izba Kontroli **negatywnie** ocenia **brak uregulowania stanu prawnego dla blisko 93 % powierzchni działek gruntowych** na których zostały usytuowane drogi przejęte z dniem 1 stycznia 1999 r. przez Powiat („„”) - nie zostały wydzielone linie graniczne pasa drogowego, co w ocenie Izby, utrudnia lub uniemożliwia ustalenie zajętości pasa drogowego. Izba pozytywnie ocenia podejmowane dotychczas działania w celu uregulowania stanu prawnego gruntów, zajętych pod drogi. **Izba ma na względzie fakt, iż brak uregulowania stanu prawnego powstał wskutek wieloletnich zaniedbań z okresu przed przejęciem dróg przez Powiat. a dokonanie regulacji prawnej nieruchomości zajętych pod drogi w warunkach rozdrobnienia gruntów, zróżnicowanej ich ewidencji oraz trudności z ustaleniem właścicieli poszczególnych działek jest czasochłonne i kapitałochłonne.** Najwyższa Izba Kontroli zwraca jednak uwagę, że **bez dokładnych informacji o alokacji granic pasa drogowego wszystkich dróg powiatowych Zarząd nie może prawidłowo realizować swoich obowiązków określonych w art. art.20, 22, 29 i 29a oraz art.36 i art. 40 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych.**

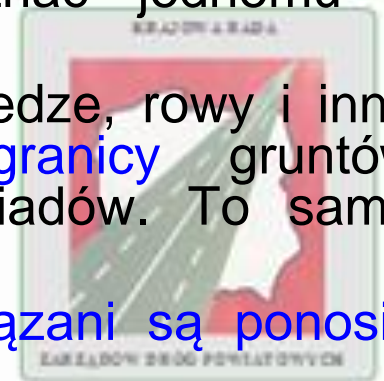
Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. 1964 nr 16 poz. 93).

Art. 152. Właściciele gruntów sąsiadujących obowiązani są do współdziałania przy rozgraniczeniu gruntów oraz przy utrzymywaniu stałych znaków granicznych; koszty rozgraniczenia oraz koszty urządzenia i utrzymywania stałych znaków granicznych **ponoszą po połowie.**

Art. 153. Jeżeli granice gruntów stały się sporne, a stanu prawnego nie można stwierdzić, ustala się granice według ostatniego spokojnego stanu posiadania. Gdyby również takiego stanu nie można było stwierdzić, a postępowanie rozgraniczeniowe nie doprowadziło do ugody między interesowanymi, **sąd ustali** granice z uwzględnieniem wszelkich okoliczności; może przy tym przyznać jednemu z właścicieli odpowiednią dopłatę pieniężną.

Art. 154. § 1. Domniemywa się, że mury, płoty, miedze, rowy i inne urządzenia podobne, **znajdujące się na granicy** gruntów sąsiadujących, służą do wspólnego użytku sąsiadów. To samo dotyczy drzew i krzewów na granicy.

§ 2. **Korzystający z wymienionych urządzeń obowiązani są ponosić wspólnie koszty ich utrzymania.**

Postępowania administracyjne.

Art. 29.1. Budowa lub przebudowa **zjazdu** należy do **właściciela lub użytkownika nieruchomości przyległych do drogi**, po uzyskaniu, **w drodze decyzji administracyjnej**, zezwolenia zarządcy drogi na lokalizację zjazdu lub przebudowę zjazdu, z zastrzeżeniem ust. 2.

Kpa - strony

Art. 28.

Stroną jest każdy, czyjego *interesu prawnego lub obowiązku* dotyczy postępowanie albo kto żąda czynności organu ze względu na swój interes prawny lub obowiązek.

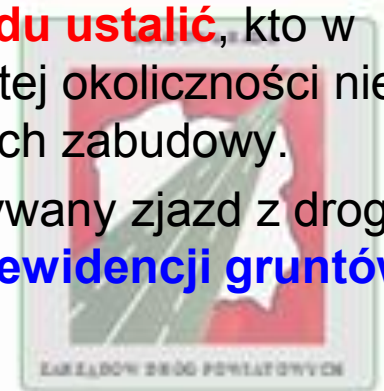
Art. 29.

Stronami mogą być osoby fizyczne i osoby prawne, a gdy chodzi o państwowe i samorządowe jednostki organizacyjne i organizacje społeczne - również jednostki nie posiadające osobowości prawnej.

Postępowanie administracyjne w ocenie organu odwoławczego.

- **Stroną postępowania** w przedmiocie zgody na wykonanie lub przebudowę zjazdu z drogi do nieruchomości przyległej **może być wyłącznie jej właściciel lub użytkownik**. Zgodnie z art. 1 oraz art. 3 ustawy o księgach wieczystych i hipotece ustalenia stanu prawnego, a więc **ustalenia osoby jej właściciela dokonuje się** na podstawie treści **wpisów w księgach wieczystych**.
Inne dowody dopuszcza się tylko warunkowo (brak księgi lub nieaktualne wpisy). w sytuacji, gdy wnioskodawca wywodzi swoją legitymację do występowania w postępowaniu o lokalizację zjazdu z faktu użytkowania, fakt ten powinien być również wykazany stosownymi środkami dowodowymi.
- **Organ** administracji państwowej **zobowiązany jest z urzędu ustalić**, kto w danej sprawie ma **interes prawny lub obowiązek**. Ustalenia tej okoliczności nie można dokonać na podstawie kserokopii decyzji o warunkach zabudowy.
- **Ustalenia granic nieruchomości** na którą miałby być wykonywany zjazd z drogi publicznej **organ** winien dokonać **na podstawie wypisów z ewidencji gruntów i budynków**.

USTAWA z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków Dz.U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858, z 2007 r. Nr 147, poz. 1033.

Art. 2.

- 5) **przyłącze kanalizacyjne** – odcinek przewodu łączącego wewnętrzną instalację kanalizacyjną w nieruchomości odbiorcy usług z siecią kanalizacyjną, **za pierwszą studzienką, licząc od strony budynku, a w przypadku jej braku do granicy nieruchomości gruntowej;**
- 6) **przyłącze wodociągowe** – odcinek przewodu łączącego sieć wodociągową z wewnętrzną instalacją wodociągową w nieruchomości odbiorcy usług **wraz z zaworem za wodomierzem głównym;**
- 7) **sieć** – przewody wodociągowe lub kanalizacyjne wraz z uzbrojeniem i urządzeniami, którymi dostarczana jest woda lub którymi odprowadzane są ścieki, **będące w posiadaniu przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego;**

Zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków.

- 15) urządzenie pomiarowe – przyrząd pomiarowy mierzący ilość odprowadzanych ścieków, znajdujący się na przyłączy kanalizacyjnym;
- 19) wodomierz główny – przyrząd pomiarowy mierzący ilość pobranej wody, znajdujący się na każdym przyłączy wodociągowym;

Art. 5.

2. Jeżeli umowa o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków nie stanowi inaczej, odbiorca usług odpowiada za zapewnienie niezawodnego działania posiadanych instalacji i przyłączy wodociągowych lub instalacji i przyłączy kanalizacyjnych z urządzeniem pomiarowym włącznie.

Budowa przyłączy.

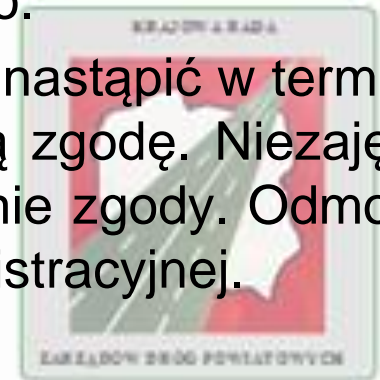
Art. 15.

1. **Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne** jest obowiązane zapewnić **budowę** urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, ustalonych przez gminę w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, w zakresie uzgodnionym w wieloletnim planie rozwoju i modernizacji, o którym mowa w art. 21 ust. 1.
2. **Realizację budowy przyłączy** do sieci oraz studni wodomierzowej, pomieszczenia przewidzianego do lokalizacji wodomierza głównego i urządzenia pomiarowego zapewnia **na własny koszt osoba ubiegająca się o przyłączenie** nieruchomości do sieci.

Nieskuteczne rozwiązania ustawy.

- Art. 38.** 1. Istniejące w pasie drogowym obiekty budowlane i urządzenia niezwiązane z gospodarką drogową lub obsługą ruchu, **które nie powodują zagrożenia i utrudnień ruchu drogowego i nie zakłócają wykonywania zadań zarządcy drogi**, mogą pozostać w dotychczasowym stanie.
2. Przebudowa lub remont obiektów budowlanych lub urządzeń, o których mowa w ust. 1, wymaga zgody zarządcy drogi, a w przypadku gdy planowane roboty są objęte obowiązkiem uzyskania pozwolenia na budowę, również uzgodnienia projektu budowlanego.
 3. Wyrażenie zgody, o której mowa w ust. 2, powinno nastąpić w terminie **14 dni od dnia wystąpienia z wnioskiem** o taką zgodę. Niezajęcie stanowiska w tym terminie uznaje się jako wyrażenie zgody. Odmowa wyrażenia zgody następuje w drodze decyzji administracyjnej.

Zarządzanie pasem drogowym.

Art. 39. 1. **Zabrania się** dokonywania **w pasie drogowym** czynności, które mogłyby powodować **niszczenie lub uszkodzenie** drogi i jej urządzeń albo **zmniejszenie jej trwałości** oraz **zagrozić bezpieczeństwu** ruchu drogowego. W szczególności zabrania się:

- 1) lokalizacji obiektów budowlanych, umieszczania urządzeń, przedmiotów i materiałów niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego;

Zarządzanie pasem drogowym.

1a. Przepisu ust. 1 pkt 1 **nie stosuje się** do umieszczania, konserwacji, przebudowy i naprawy **infrastruktury telekomunikacyjnej** w rozumieniu ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800, z późn. zm.) **oraz urządzeń** służących do doprowadzania lub odprowadzania **płynów, pary, gazu, energii elektrycznej** oraz urządzeń związanych z ich eksploatacją, a także do **innych czynności** związanych z eksploatacją tej **infrastruktury i urządzeń**, **jeżeli warunki techniczne i wymogi bezpieczeństwa** na to pozwalają.

„Uznaniowość” decyzji adm. dotyczących pasa drogowego.

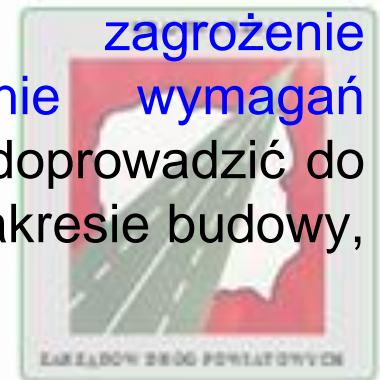
§ 141. (...) Usytuowanie infrastruktury w ulicy powinno uwzględniać planowaną docelową realizację ulicy. **Nowa** infrastruktura podziemna **nie powinna** być usytuowana pod jezdnią istniejącą i docelową.

**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA TRANSPORTU I GOSPODARKI
MORSKIEJ z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków
technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich
usytuowanie.** (DZIENNIK USTAW z 1999 r. Nr 43, poz. 430
z dnia 14 maja 1999 r.)

Zarządzanie pasem drogowym.

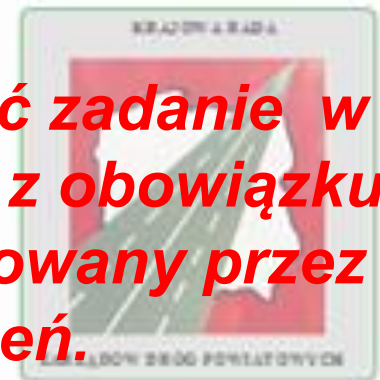
3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach **lokalizowanie** w pasie drogowym obiektów budowlanych lub urządzeń niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego może nastąpić wyłącznie za **zezwoleniem właściwego zarządcy drogi**, z zastrzeżeniem ust. 7, wydawanym w drodze decyzji administracyjnej. **Jednakże właściwy zarządca drogi może odmówić** wydania zezwolenia na umieszczenie w pasie drogowym urządzeń i infrastruktury, o których mowa w ust. 1a, **wyłącznie**, jeżeli ich umieszczenie spowodowałoby **zagrożenie bezpieczeństwa ruchu drogowego, naruszenie wymagań wynikających z przepisów odrębnych** lub miałyby doprowadzić do **utraty uprawnień z tytułu gwarancji lub rękojmi** w zakresie budowy, przebudowy lub remontu drogi.

Zarządzanie pasem drogowym.

4. Utrzymanie obiektów i urządzeń, o których mowa w ust. 3, należy do ich posiadaczy.
5. Jeżeli **budowa, przebudowa lub remont** drogi wymaga przełożenia urządzenia lub obiektu, o którym mowa w ust. 3, **koszt** tego przełożenia ponosi jego **właściciel**.
6. Zarządca drogi w trakcie **budowy** lub **przebudowy** drogi jest **obowiązany** zlokalizować kanał technologiczny w pasie drogowym: (-)

Zarządca drogi musi zakończyć i rozliczyć zadanie w określonym terminie –m. in. wynikającym z obowiązku rozliczenia dotacji – który nie jest akceptowany przez właścicieli obcych sieci i urządzeń.

Zarządzanie pasem drogowym.

6a. Najpóźniej na **6 miesięcy przed** dniem **złożenia wniosku** o wydanie **decyzji o środowiskowych** uwarunkowaniach, o **zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej** albo o **pozwoleniu na budowę** dróg, o których mowa w ust. 6 pkt 2, zarządca drogi **zamieszcza** na swojej **stronie internetowej (...)**

W jaki sposób zrealizować pilną przebudowę drogi, jeśli taka potrzeba i środki finansowe pojawiły się np. w czerwcu ?!

Co w sytuacji, gdy realizacja kanału będzie wymagać wyjścia poza pas drogowy ?!

Zarządzanie pasem drogowym – zakres oceny NIK.

- **Ewidencja wysłanych upomnień** w sprawie opłat i kar pieniężnych za zajęcie pasa drogowego w celach innych niż transportowe.
- **Dopływ informacji** o nielegalnym zajęciu pasa drogowego.
- Dzienniki objazdów dróg – **protokolarnie potwierdzać zajęcia** i wszczynać postępowania; obowiązują wymogi kpa.
- Dokonywać bieżących i skutecznych kontroli terminowego przywrócenia pasa drogowego do stanu pierwotnego.
- **Składowanie materiałów** – każdorazowo wszczynać postępowanie.
- **Literalnie stosować przepisy rozporządzenia RM z 1 czerwca 2004 r. – odstępstwa w trybie prawa budowlanego.**
- Określać zasady **usuwania wad i usterek** (banery, urządzenia nad lub pod pasem drogowym), **zabezpieczenie** robót.
- Przedłużanie zgody na umieszczanie reklam – **termin wniosku.**
- Reklamy na obiektach budowlanych.
- Oceny ew. zniszczeń lub naruszania zasad brd w przypadku reklam.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 1 czerwca 2004 r. w sprawie określenia warunków udzielania zezwoleń na zajęcie pasa drogowego

§ 1. 1. **Zajmujący** pas drogowy przed planowanym zajęciem pasa **składa wnioski** do zarządcy drogi o wydanie zezwolenia na zajęcie pasa drogowego.

(ustawa) Art. 40. 1. Zajęcie pasa drogowego na cele niezwiązane z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg wymaga zezwolenia zarządcy drogi, w drodze decyzji administracyjnej.

2. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, dotyczy:

- 1) **prowadzenia robót** w pasie drogowym;
- 2) **umieszczania** w pasie drogowym **urządzeń infrastruktury** technicznej niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego;
- 3) **umieszczania** w pasie drogowym **obiektów budowlanych** niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego oraz reklam;
- 4) zajęcia pasa drogowego **na prawach wyłączności** w celach innych niż wymienione w pkt 1–3.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 1 czerwca 2004 r. w sprawie określenia warunków udzielania zezwoleń na zajęcie pasa drogowego

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać:

- 1) imię i nazwisko oraz adres lub nazwę i siedzibę podmiotu występującego o zajęcie pasa drogowego;
- 2) cel zajęcia pasa drogowego;
- 3) lokalizację i powierzchnię zajętego pasa drogowego, a w przypadku reklam powierzchnię reklamy;
- 4) planowany okres zajęcia pasa drogowego.

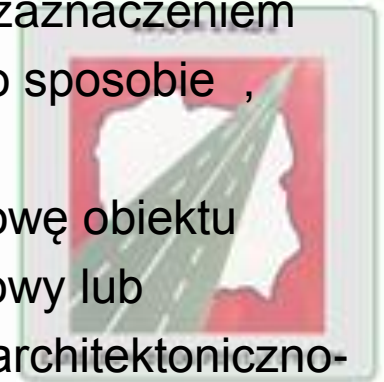
3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, należy załączyć:

- 1) **szczegółowy plan sytuacyjny** w skali 1:1 000 lub 1:500, z zaznaczeniem granic i podaniem wymiarów planowanej powierzchni zajęcia pasa drogowego, a w przypadku umieszczenia reklamy — z podaniem jej wymiarów;

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 1 czerwca 2004 r. w sprawie określenia warunków udzielania zezwoleń na zajęcie pasa drogowego

- 2) **zatwierdzony projekt organizacji ruchu**, jeżeli zajęcie pasa drogowego wpływa na ruch drogowy lub ogranicza widoczność na drodze albo powoduje wprowadzenie zmian w istniejącej organizacji ruchu pojazdów lub pieszych.
4. Projekt organizacji ruchu **związany z robotami prowadzonymi w pasie drogowym** powinien określać sposób zabezpieczenia tych robót zgodnie z wymogami bezpieczeństwa ruchu drogowego.
5. W przypadku **zajęcia pasa drogowego w celu prowadzenia robót** do wniosku, o którym mowa w ust. 1, **należy dołączyć dodatkowo**:
 - 1) **ogólny plan orientacyjny** w skali 1:10 000 lub 1:25 000 z zaznaczeniem zajmowanego odcinka pasa drogowego oraz informacją o sposobie , jeżeli nie jest wymagany projekt organizacji ruchu;
 - 2) **oświadczenie** o posiadaniu **ważnego pozwolenia** na budowę obiektu umieszczanego w pasie drogowym lub o zgłoszeniu budowy lub prowadzonych robót właściwemu organowi administracji architektoniczno-budowlanej.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 1 czerwca 2004 r. w sprawie określenia warunków udzielania zezwoleń na zajęcie pasa drogowego

6. W przypadku zajęcia pasa drogowego w celu prowadzenia robot do wniosku, o którym mowa w ust. 1, zarządca drogi **może** zażądać dostarczenia dodatkowych dokumentów, a w szczególności:
- 1) projektu budowlanego obiektu umieszczanego w pasie drogowym; 2
 - 2) harmonogramu robot prowadzonych w pasie drogowym, zwłaszcza w przypadkach etapowego prowadzenia robót.

Przepisy powodujące nieskuteczność poprzednich regulacji.

USTAWA

**z dnia 3 października 2008 r.
o udostępnianiu informacji
o środowisku i jego ochronie,
udziale społeczeństwa w ochronie
środowiska oraz o ocenach
oddziaływania na środowisko**

Przygotowanie realizacji inwestycji drogowych.

Art. 11a. (...) 3. Decyzję o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej wydaje się w terminie **90 dni** od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1.

Ponadto „spec-ustawa” określa terminy:

wydania opinii właściwych zarządów powiatu, województwa (**14 dni**), opinii innych wskazanych ustawą instytucji (**30 dni**), jak też **rozpatrywania odwołań (30 dni)** i **skarg do sądów administracyjnych (2 miesiące)**.

Ustawa z dnia 10 kwietnia 2003 r. szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych. (Dz. U. z 2008 r. Nr 193, poz. 1194, Nr 199, poz. 1227.)

Terminy wg „ustawy środowiskowej”.

Art. 33.1. Przed wydaniem i zmianą decyzji wymagających udziału społeczeństwa **organ właściwy** do wydania decyzji, **bez zbędnej zwłoki**, podaje do publicznej wiadomości informacje o:

(...)

7) **sposobie i miejscu składania uwag i wniosków, wskazując jednocześnie 21- dniowy termin ich składania;**

(...)

Warunki ubiegania się o „zrid”.

Art. 71. 1. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach określa środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia.

2. Uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest wymagane dla planowanych: (...)

2) **przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.**

Art. 72. 1. Wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach następuje **przed uzyskaniem:**

10) **decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej (...)**

Postępowanie organów odwoławczych.

- przedłużanie terminu wydawania rozstrzygnięć,
- ingerencja organu odwoławczego w rozwiązania merytoryczne („przedsięwzięcia”),
- w systemie „zaprojektuj i wybuduj” domaganie się szczegółów możliwych do ustalenia w projekcie technicznym, (numery działek, materiały budowlane, wskazanie technologii) aby „*umożliwić pełną kontrolę warunków decyzji środowiskowej*”;

**Postępowanie przed SKO
może zatrzymać każdą inwestycję.**

Prawo zamówień publicznych.

- dominowanie obrony **interesu oferenta** nad potrzebami zamawiającego, także w postępowaniu organów kontrolnych,
- zweryfikowanie relacji **zamawiający – wykonawca – podwykonawcy** (konsekwencje solidarnej odpowiedzialności)
- ograniczone możliwości eliminowania z udzielenia zamówień **niesolidnych wykonawców** usług (nie umieszczonych na liście UZP),
- zapewnienie jakości bez narażenia się na zarzut **ograniczania konkurencji**.

Inne ustawy.

- **Ustawy klęskowe** – czy **obiekt w tym samym miejscu i o tych samych parametrach** nie zostanie ponownie zniszczony – celowość takiej odbudowy. Jeśli inaczej to w oparciu o jaką procedurę.
- **Prawo o ruchu drogowym** – jak wydać zalecenia dot. np. oznakowania dróg gminnych, nie wskazując źródeł finansowania,

USTAWA

z dnia 6 września 2001 r.

o dostępie do informacji publicznej

(Dz. U. z 2001 r. Nr 112, poz. 1198)

1. Udostępnianie informacji publicznej na wniosek następuje bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w terminie **14 dni** od dnia złożenia wniosku, z zastrzeżeniem ust. 2 i art. 15 ust. 2.
2. Jeżeli informacja publiczna nie może być udostępniona w terminie określonym w ust. 1, podmiot obowiązany do jej udostępnienia powiadamia w tym terminie o powodach opóźnienia oraz o terminie, w jakim udostępni informację, nie dłuższym jednak niż **2 miesiące** od dnia złożenia wniosku.

ustawa z dnia 20 stycznia 2011 r. o odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy publicznych za rażące naruszenie prawa (Dz. U. Nr 34, poz. 173).

Za szkodę spowodowaną działaniem lub zaniechaniem noszącym znamiona rażącego naruszenia prawa urzędnik odpowie do wysokości dwunastokrotnego miesięcznego wynagrodzenia.

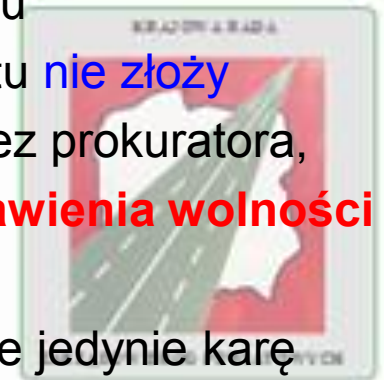
- muszą być spełnione **łącznie trzy przesłanki** określone w art. 6 ustawy:
 - na mocy **prawomocnego orzeczenia sądu lub na mocy ugody zostało wypłacone przez podmiot odpowiedzialny** (np. Skarb Państwa bądź j.s.t.) **odszkodowanie** za szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu władzy publicznej z rażącym naruszeniem prawa;
 - **rażące naruszenie prawa**, o którym mowa w pkt 1, zostało spowodowane **zawinionym działaniem lub zaniechaniem** funkcjonariusza publicznego;
 - **rażące naruszenie prawa**, o którym mowa w pkt 1, **zostało stwierdzone zgodnie z art. 6**; artykuł ten zawiera szeroki katalog okoliczności, które należy uznać za rażące naruszenie prawa.

Odpowiedzialność majątkowa funkcjonariuszy publicznych.

Obowiązek stwierdzenia, czy istnieją podstawy do pociągnięcia funkcjonariusza publicznego do odpowiedzialności majątkowej, **należy do prokuratora**. **Działa on na wniosek kierownika podmiotu odpowiedzialnego bądź jednostki organizacyjnej podmiotu odpowiedzialnego, złożony w terminie 14 dni od dnia wypłaty wspomnianego wyżej odszkodowania**. Gdy postępowanie wyjaśniające wykaże istnienie stosownych podstaw, prokurator wytacza na rzecz podmiotu odpowiedzialnego powództwo o odszkodowanie z tytułu szkody wyrządzonej przy wykonywaniu władzy publicznej z rażącym naruszeniem prawa. Zgodnie z przepisami karnymi ustawy, **jeżeli kierownik** podmiotu odpowiedzialnego lub jednostki organizacyjnej takiego podmiotu **nie złożą wniosku** o przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego przez prokuratora, **podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3**.

W sytuacji, gdy działanie to było nieumyślne, ustawa przewiduje jedynie karę grzywny bądź ograniczenia wolności.

Czy powiatowi jest potrzebny zarząd dróg?!

Jaka powinna być struktura, obsada etatowa i wielkość zarządu dróg do skutecznego wykonywania wskazanych zadań.

Opracowanie:

Adam Czerwiński

Powiatowy Zarząd Dróg w Nowym Sączu

